

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2020 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu - II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSA Agata Regulska

Sędziowie **SSA Andrzej Kot**

SSO del. Andrzej Szliwa (spr.)

po rozpoznaniu skargi R. S.

na naruszenie jego prawa do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy, zawisłej

przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu (sygn. akt IV Ka 174/20)

na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

p o s t a n o w i ł :

I. oddalić skargę skazanego R. S. na przewlekłość postępowania odwoławczego prowadzonego przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w sprawie o sygn. IV Ka 174/20 ;

II. zwolnić skazanego R. S. od ponoszenia kosztów postępowania związanych z wniesioną skargą.

UZASADNIENIE

W dniu 1 września 2020 r. do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wpłynęła skarga skazanego R. S. (datowana na dzień 28 sierpnia 2020 r.)

na przewlekłość postępowania odwoławczego zawisłego przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt IV Ka 174/20, której przedmiotem jest rozpoznanie apelacji od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu z dnia

29 października 2019 r. w sprawie o sygn. akt V K 1267/18. Skarżący domagał się:

1. stwierdzenia przewlekłości w postępowaniu przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt IV Ka 174/20, toczącej się w następstwie wniesionej przez skazanego apelacji od nieprawomocnego wyroku z dnia

29 października 2019 r. w sprawie o sygn. akt V K 1267/18;

2. zobowiązania Sądu Okręgowego we Wrocławiu do podjęcia odpowiednich czynności w sprawie, tj. wyznaczenia terminu rozprawy w sprawie o sygn. akt IV Ka 174/20 w określonym wyznaczonym terminie;

3. zasądzenia na jego rzecz od Skarbu Państwa kwoty 18.000 zł;

4. zwolnienia od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od wniesionej skargi na przewlekłość w kwocie 200 zł.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skargę skazanego R. S. na przewlekłość postępowania odwoławczego zawisłego przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt IV Ka 174/20, której przedmiotem jest rozpoznanie apelacji od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 29 października 2019 r. w sprawie o sygn. akt V K 1267/18, należało uznać za bezzasadną. W toku postępowania nie doszło bowiem do nieuzasadnionej zwłoki.

Przystępując do rozpoznania skargi, Sąd Apelacyjny ustalił następujące fakty w sprawie. Z dniem 29 października 2019 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu wydał wyrok w sprawie o sygn. akt V K 1267/18, dotyczący skazanego R. S.. Z dniem 23 grudnia 2019 r. do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu wpłynęła (k. 197-200) apelacja obrońcy skazanego od wyżej wskazanego wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu. Zarządzeniem z dnia 30 grudnia 2019 r. wyżej wskazany Sąd przyjął do rozpoznania powyższą apelację (k. 201). Na mocy zarządzenia z dnia 5 lutego 2020 r. (k. 206) Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu przekazał akta sprawy Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu, Wydziałowi IV Karnemu – Odwoławczemu celem rozpoznania przedmiotowej apelacji. Sprawę zarejestrowano w dniu 7 lutego 2020 r., nadając jej sygn. akt IV Ka 174/20 oraz wyznaczono skład orzekający (k. 207). Jeszcze przed wniesieniem przedmiotowej skargi, zarządzeniem z dnia 21 sierpnia 2020 r., wyznaczony został termin rozprawy apelacyjnej w sprawie o sygn. akt IV Ka 174/20 na dzień 24 września 2020 r. (k. 208). Tegoż dnia miała miejsce rozprawa apelacyjna w tejże sprawie, w ramach której wydany został wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt IV Ka 174/20 (k. 214).

W związku z trwającym stanem zagrożenia epidemicznego, w okresie od marca do maja 2020 r. w Sądzie Okręgowym we Wrocławiu rozpoznawano sprawy w ograniczonym zakresie. Wynikało to także ze znacznie zmniejszonej obsady personalnej (sędziowskiej, asystenckiej i sekretarskiej), jak również zwiększonej liczby osób pracujących wyłącznie w systemie zdalnym. Dopiero z dniem 18 maja 2020 r., na mocy zarządzenia Prezesa Sadu Okręgowego we Wrocławiu, zostało przywrócone etapowo funkcjonowanie Sądu Okręgowego we Wrocławiu, z jednoczesnym zapewnieniem obywatelom prawa do sądu z poszanowaniem dla ich bezpieczeństwa. W okresie od dnia 18 maja 2020 r. do dnia 31 lipca 2020 r. wprowadzona została inna organizacja rozpraw i posiedzeń jawnych. Ograniczona została ona do „spraw pilnych” w rozumieniu art. 14a ust. 4 i art. 14 ust. 9 ustawy z dnia 2 marca 2020 r.

o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2000r., poz. 374 i 567) oraz katalogu wynikającym z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości Regulamin urzędowania sądów powszechnych i katalogu zawartym w piśmie Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości z dnia 17 kwietnia 2020 r. DNA-11.501.20.2020. „Sprawy pilne” w rozumieniu art. 14a ust. 4 cyt. wyżej ustawy dotyczyły następujących spraw:

- 1) w przedmiocie wniosków o zastosowanie, przedłużenie, zmianę i uchylenie tymczasowego aresztowania;
- 2) w których jest stosowane zatrzymanie;
- 3) w których orzeczono środek zabezpieczający;
- 4) przesłuchania świadka w postępowaniu przygotowawczym przez sąd na podstawie art. 185a-185c albo art. 316 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30 i 413), gdy podejrzany jest zatrzymany;
- 5) w przedmiocie europejskiego nakazu aresztowania;
- 6) w przedmiocie zarządzenia przerwy w wykonaniu kary w systemie dozoru elektronicznego;

- 7) o zastosowanie i przedłużenie środka detencyjnego w postaci umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, o zastosowanie lub przedłużenie wobec niego aresztu dla cudzoziemców;
- 8) w których wykonywana jest kara pozbawienia wolności albo inna kara lub środek przymusu skutkujący pozbawieniem wolności, jeżeli rozstrzygnięcie sądu dotyczy zwolnienia osoby pozbawionej wolności z zakładu karnego lub aresztu śledczego albo jest niezbędne do wykonania takiej kary lub środka przymusu w tym zakładzie lub areszcie;
- 9) o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką;
- 10) o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1690);
- 11) dotyczące umieszczenia lub przedłużenia pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich;
- 12) dotyczące umieszczenia małoletniego cudzoziemca w placówce opiekuńczo-wychowawczej;
- 13) z zakresu postępowania wykonawczego w sprawach, o których mowa w pkt 8-12;
- 14) wniosków o ustanowienie kuratora w celu reprezentowania interesów małoletnich w postępowaniu przed sądem lub innym organem w sprawach pilnych;
- 15) o których mowa w ustawie z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz. U. z 2019 r. poz. 2203 oraz z 2020 r. poz. 278);
- 16) przesłuchania przez sąd osoby w trybie zabezpieczenia dowodu lub co do której zachodzi obawa, że nie będzie można jej przesłuchać na rozprawie.

Zgodnie z art. 14a ust. 9 cyt. ustawy, prezes właściwego sądu mógł zarządzić rozpoznanie każdej sprawy jako pilnej, jeżeli jej nierozpoznanie mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt, poważną szkodę

dla interesu społecznego, albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną, a także gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości. Ponadto Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu zaliczył do katalogu spraw pilnych sprawy, w których udział stron czy uczestników, za ich zgodą, może odbyć się z udziałem wideokonferencji, jak też sprawy, w których zeznania świadków mogą być złożone

na piśmie i sprawy w których orzeczenie może być wydane na posiedzeniu niejawnym. We wskazanym okresie, organizacja rozpraw i posiedzeń odbywała się w systemie dwóch zmian, od godziny 8.00 do 13.00 i od 13.30 do 18.00 przy równoczesnym wyłączeniu z użytkowania części sal rozpraw i ograniczeniach ilości osób wzywanych na rozprawy oraz uczestniczących w rozprawie. Ilość osób wezwanych, zawiadomionych bądź załatwiających sprawy w budynku sądowym nie może być większa niż jedna osoba na każde 15 m², świadkowie co do zasady powinni być wezwani na wyznaczone godziny przesłuchania po jednej osobie. Wspomniane ograniczenia w zakresie organizacji rozpraw, rzutowały także na możliwość przeprowadzenia rozprawy przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu, Wydziałem IV Karnym – Odwoławczym w sprawie o sygn. akt IV Ka 174/20 dot. skazanego R. S., której przedmiotem było rozpoznanie apelacji od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 29 października 2019 r. w sprawie o sygn. akt V K 1267/18.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki dla stwierdzenia, czy doszło do przewlekłości postępowania, należy

w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron,
a w szczególności strony, która wniosła skargę na przewlekłość postępowania.

Sąd po złożeniu przez stronę apelacji, a następnie kontroli dopuszczalności wniesienia środka odwoławczego, jest zobowiązany rozpoznać sprawę niezwłocznie, jednak jej rozpatrzenie zależne jest od natężenia pracy w danym sądzie oraz ilości spraw w referacie sędziego, któremu przydzielono daną sprawę. Nie można tracić z pola widzenia stanu epidemii wprowadzonego w Polsce w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 oraz zmian w funkcjonowaniu sądów, jakie w związku z tym zaszły. Działalność sądów została mocno ograniczona, a rozpatrywane były tylko sprawy pilne, nie odbywały się sprawy jawne, odwołane zostały wyznaczone terminy rozpraw i posiedzeń i ich rozpoznanie zostało przełożone o kilka miesięcy. Naturalnym jest więc, że powstały w związku z tym opóźnienia.

Notabene wskazać należy, iż nie stanowiły one „nieuzasadnionej zwłoki” w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki nawet bez względu na sytuację epidemiczną, albowiem w orzecznictwie co do zasady przyjmuje się, że przewlekłość występuje w postępowaniu, w którym w danej instancji nie wyznaczono terminu rozprawy przez ponad 12 miesięcy (por. postanowienie Sądu Najwyższego – Izbę Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 7 stycznia 2013 r., sygn. akt III SPP 102/12), a aż tak długi okres przerwy między poszczególnymi czynnościami w sprawie o sygn. akt IV Ka 174/20 nie miał miejsca (było to raptem ok. 6 miesięcy względem zarejestrowaniem sprawy i wyznaczeniem sędziego referenta a wyznaczeniem terminu rozprawy apelacyjnej).

Mając powyższe na uwadze uznać należało, że postępowanie w przedmiotowej sprawie toczyło się w prawidłowym tempie, a termin rozprawy wyznaczono z uwzględnieniem ww. okoliczności. W związku z tym Sąd Apelacyjny oddalił skargę skazanego, orzekając jak w pkt I sentencji orzeczenia.

Jednocześnie, wobec bezzasadności skargi oraz oceny stanu osobistego i majątkowego R. S., kierując się zasadą słuszności, zwolniono go - na podstawie art. 633 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. - od opłaty z tytułu wniesienia skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, o czym orzeczono w pkt II sentencji orzeczenia.

SSA Agata Regulska SSA Andrzej Kot SSO del. Andrzej Szliwa